

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ «Ενίσχυση του Εθνικού Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης»

I. Γενικά

Με το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο επιδιώκεται η αναδιάρθρωση του Εθνικού Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Σ.Ε.Ε.Κ.), με απώτερο στόχο την αναβάθμιση των γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων των αποφοίτων, καθώς και την αποτελεσματική ένταξη των νέων στην τοπική κοινωνία και οικονομία. Το νομοσχέδιο, μετά την επεξεργασία του από τη Διαιρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, αποτελείται από εννέα (9) κεφάλαια και σαράντα (40) άρθρα.

Στο Κεφάλαιο Α' (άρθρα 1 και 2) καθορίζεται ο σκοπός (άρθρο 1) και το αντικείμενο (άρθρο 2) του νομοσχεδίου.

Το Κεφάλαιο Β' (άρθρα 3 έως 12) ρυθμίζει ζητήματα σχετικά με τις Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ), όπως πλέον, κατά το άρθρο 3, μετονομάζονται τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ). Στο άρθρο 4 καθορίζεται ο σκοπός των ΣΑΕΚ, στον οποίο περιλαμβάνεται ρητώς και η διασύνδεση με την αγορά εργασίας. Τα άρθρα 5 και 6 περιέχουν ειδικές ρυθμίσεις για τις Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης για άτομα με αναπηρία. Το άρθρο 7 ορίζει τους τομείς στους οποίους οργανώνονται οι ΣΑΕΚ και το άρθρο 8 καθορίζει τη διάρκεια φοίτησης, η οποία ανέρχεται από τέσσερα έως, κατ' ανώτατο όριο, έξι συνολικά εξάμηνα. Τα άρθρα 9, 10 και 11 περιέχουν ρυθμίσεις για τις αρμοδιότητες των Γραφείων Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας των ΣΑΕΚ (άρθρο 9), την χρηματοδότηση προγραμμάτων αναβάθμισης δεξιοτήτων, επικαιροποίησης

2

γνώσεων και εκπαίδευσης εκπαιδευτών πρακτικής άσκησης (άρθρο 10), και τη λειτουργία ηλεκτρονικής πύλης και ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής (άρθρο 11), ενώ το άρθρο 12 περιέχει επιμέρους εξουσιοδοτικές διατάξεις.

Το Κεφάλαιο Γ' (άρθρο 13) ρυθμίζει ζητήματα των Κέντρων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΚΕΕΚ), τα οποία έχουν ως αποστολή την ενίσχυση της σύζευξης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την αγορά εργασίας, καθώς και με τις ανάγκες και την ιδιαίτερη φυσιολογία της τοπικής κοινωνίας και οικονομίας. Οι επιμέρους ρυθμίσεις αφορούν στη διοίκηση και λειτουργία τους, περιλαμβανομένου του Οργανωτικού Συντονιστή, ως οργάνου διοίκησης αυτών.

Το Κεφάλαιο Δ' (άρθρα 14 έως 17) περιέχει ρυθμίσεις που τροποποιούν διατάξεις για τα Πρότυπα Επαγγελματικά Λύκεια, ιδίως ως προς τα όργανα διοίκησης (άρθρο 14), ως προς την πρακτική άσκηση (άρθρο 15), τη συμμετοχή σε οργανωμένα προγράμματα δημιουργίας εικονικών επιχειρήσεων (άρθρο 16), όπως και επιμέρους εξουσιοδοτικές διατάξεις (άρθρο 17).

Το Κεφάλαιο Ε' (άρθρα 18 έως 27) τροποποιεί διατάξεις για τα Επαγγελματικά Λύκεια. Ειδικότερα, με το άρθρο 18 διευρύνονται οι σκοποί των Επαγγελματικών Λυκείων, ιδίως ως προς την προαγωγή της εκπαιδευτικής έρευνας στην πράξη, και την ανάπτυξη ερευνητικών και εκπαιδευτικών συνεργασιών με τη συνδρομή των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων της οικείας περιοχής. Με τα άρθρα 19, 20, 21 και 22 επέρχονται τροποποιήσεις ως προς τη διοίκηση των Επαγγελματικών Λυκείων, και ιδίως, ως προς τον αριθμό των υποδιευθυντών (άρθρο 19), τα όργανα διοίκησης (άρθρο 20), την Επιτροπή Συντονισμού (άρθρο 21) και τους Τομάρχες τους (άρθρο 22). Με το άρθρο 23 ρυθμίζεται η συνεργασία με επιχειρήσεις του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα και η εφαρμογή καινοτόμων εκπαιδευτικών μεθόδων, καθώς και η ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περιθαλψη των μαθητών σε περίπτωση ατυχήματος κατά την πρακτική άσκησή τους. Με το άρθρο 24 καθιερώνεται Εβδομάδα Προσανατολισμού στα Επαγγελματικά Λύκεια και οργανώνεται η συμμετοχή των μαθητών σε προγράμματα δημιουργίας εικονικών επιχειρήσεων. Τα άρθρα 25 και 26 περιέχουν διατάξεις για τα Εργαστηριακά Κέντρα και τα προγράμματα σπουδών των επαγγελματικών λυκείων, αντιστοίχως, και το άρθρο 27 περιέχει επιμέρους εξουσιοδοτικές διατάξεις.

Το Κεφάλαιο ΣΤ' (άρθρα 28 έως 32) περιέχει διατάξεις για τις λεγόμενες «δομές διακυβέρνησης» του Εθνικού Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Ειδικότερα, με το άρθρο 28 επέρχονται τροποποιήσεις στη σύνθεση του Κεντρικού Συμβουλίου Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Με το άρθρο 29 επέρχονται τροποποιήσεις στη σύνθεση και

τις δράσεις του Συμβουλίου Σύνδεσης με την Παραγωγή και την Αγορά Εργασίας, και με το άρθρο 30 εισάγονται σχετικές εξουσιοδοτικές διατάξεις. Τέλος, με τα άρθρα 31 και 32 παρέχεται η δυνατότητα ίδρυσης Επαγγελματικών Σχολών Κατάρτισης για άτομα με αναπηρία.

Το Κεφάλαιο Ζ΄ (άρθρα 33 έως 37) περιέχει λοιπές διατάξεις για ζητήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ειδικότερα, το άρθρο 33 ρυθμίζει την επιλογή των υποδιευθυντών δημόσιων Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης, το άρθρο 34 παρέχει εξουσιοδότηση για την αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτών επαγγελματικής κατάρτισης δημοσίων Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης, το άρθρο 35 τροποποιεί την ημερομηνία από την οποία τα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης υποχρεούνται να παρέχουν πιστοποιημένα προγράμματα, και το άρθρο 36 ρυθμίζει την καταχώριση και άντληση των στοιχείων εγγραφής και φοίτησης των καταρτιζόμενων Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης στο και από το Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κατάρτισης «ΠΗΓΑΣΟΣ». Με το άρθρο 37 παρέχεται η δυνατότητα σύστασης υπηρεσιών συντονισμού μονάδων επαγγελματικής κατάρτισης σε υπουργεία και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Τέλος, το Κεφάλαιο Η΄ περιέχει μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις (άρθρα 38 και 39, αντιστοίχως) και το Κεφάλαιο Θ΄ (άρθρο 40) ορίζει την έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί του άρθρου 13

1. Με το άρθρο 13 επιτρέπεται η ίδρυση Κέντρων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Κ.Ε.Ε.Κ.) που έχουν ως αποστολή, μεταξύ άλλων, την ενίσχυση της σύζευξης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την αγορά εργασίας, καθώς και με τις ανάγκες και την ιδιαίτερη φυσιογνωμία της τοπικής κοινωνίας και οικονομίας. Στα Κέντρα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Κ.Ε.Ε.Κ.), εντάσσονται εκπαιδευτικές δομές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με κοινό τοπικό προσδιορισμό, που διατηρούν την αυτονομία και την οργανική διάρθρωσή τους. Για την ίδρυση Κ.Ε.Ε.Κ. απαιτείται υποχρεωτικά α) μία (1) δομή επαγγελματικής εκπαίδευσης (Πρότυπο Επαγγελματικό Λύκειο - Π.ΕΠΑ.Λ., ή Επαγγελματικό Λύκειο - ΕΠΑ.Λ.), και ένα (1) Εργαστηριακό Κέντρο (Ε.Κ.), και β) τουλάχιστον μία (1) εκ των ακόλουθων δομών: Επαγγελματική Σχολή Κατάρτισης και Σχολή Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης. Περαιτέρω, ρητώς αποκλείεται η ίδρυση Κ.Ε.Ε.Κ., όταν στο ίδιο κτήριο λειτουργεί Γυμνάσιο ή Γενικό Λύκειο (ΓΕ.Λ.).

Η ίδρυση των εν λόγω Κέντρων αποσκοπεί στη διαμόρφωση σημαντικών συνεργειών, τόσο ως προς την σύζευξη με την αγορά εργασίας και την τοπι-

κή κοινωνία και οικονομία, όσο και ως προς τη βέλτιστη αξιοποίηση του χώρου και της διαθέσιμης υποδομής. Παραλλήλως, από την τυχόν συστέγαση των επιμέρους δομών είναι πιθανός και ο συγχρωτισμός ανηλίκων και ενηλίκων προσώπων, εφηβικής και μετεφηβικής ηλικίας, που φοιτούν σε διαφορετικές κατά το άρθρο 16Σ βαθμίδες εκπαίδευσης. Δεδομένου του ευάλωτου χαρακτήρα των πρώτων, κατά τον βαθμό ωρίμανσης, και δεδομένης της υποχρέωσης προστασίας της νεότητας (άρθρο 21 παρ. 3 του Συντάγματος), ο ορθολογικός κατά το Σύνταγμα σχεδιασμός των οικείων δομών προϋποθέτει τη λήψη υπόψη, κατά τα πορίσματα της επιστήμης, του κινδύνου πιθανών ψυχοκοινωνικών παρενεργειών και των τρόπων αποτροπής και ελέγχου τους. Το εν λόγω κριτήριο μπορεί να λαμβάνεται υπόψη κατά την έκδοση των κανονιστικών αποφάσεων του προτεινόμενου με το άρθρο 13 νέου άρθρου 40ΙΑ παρ. 1 και 2 του ν. 4763/2020.

2. Με το προτεινόμενο νέο άρθρο 40Η του νόμου 4763/2020, σε κάθε Κέντρο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης συνιστάται θέση Οργανωτικού Συντονιστή, η οποία πληρούται κατόπιν ανοικτής πρόσκλησης. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος περιλαμβάνει τα απαιτούμενα προσόντα και τα πρόσθετα «επιθυμητά» προσόντα «τα οποία συνεκτιμώνται», τον τρόπο και τα δικαιολογητικά απόδειξης των προσόντων που λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση των υποψηφίων, την ακριβή προθεσμία υποβολής των αιτήσεων και τον τρόπο υποβολής τους, καθώς και τη διενέργεια προσωπικής συνέντευξης των υποψηφίων. Περαιτέρω, κατά το προτεινόμενο νέο άρθρο 40ΙΑ παρ. 4 του ν. 4763/2020, με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, καθορίζονται, μεταξύ άλλων, τα ειδικότερα προσόντα και ο τρόπος μοριοδότησης των κριτηρίων επιλογής, καθώς και οι προϋποθέσεις διενέργειας προσωπικής συνέντευξης. Η παροχή εξουσιοδότησης προς καθορισμό των επιμέρους προσόντων και των προϋποθέσεων διενέργειας της συνέντευξης αποτελεί ειδικότερο ζήτημα κατά την έννοια του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος, με τη διευκρίνηση ότι ο εν λόγω καθορισμός οριοθετείται από τις συνταγματικές αρχές της αξιοκρατίας και διαφάνειας, που διέπουν τις οικείες διαδικασίες, όπως αυτές έχουν εξειδικευθεί στη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Περαιτέρω, το ίδιο ως άνω άρθρο 40Η παρ. 6 ορίζει ότι η θητεία του Οργανωτικού Συντονιστή μπορεί να λήξει πρόωρα, με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, για σπουδαίο λόγο που ανάγεται σε πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του ή μη υλοποίηση των αποφάσεων του Συμβουλίου του Κ.Ε.Ε.Κ. ή αδυναμία εκτέλεσης των καθηκόντων του, καθώς επίσης και αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις δυνητικής θέσης σε αργία. Ο Οργανωτικός Συντονιστής, κατά το προτεινόμενο νέο άρθρο 40Θ,

μεταξύ άλλων, επιβλέπει την εφαρμογή της πολιτικής και την υλοποίηση των αποφάσεων του Συμβουλίου του Κ.Ε.Ε.Κ., και μεριμνά για την ορθή εφαρμογή των αποφάσεων των οργάνων διοίκησης του Κέντρου. Ανακύπτει, ωστόσο, το ερώτημα αν δικαιολογείται η πρόωρη λήξη σε περίπτωση που η μη υλοποίηση των αποφάσεων του Συμβουλίου δεν ανάγεται σε πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του Συντονιστή ή αν η μη υλοποίηση των αποφάσεων του Συμβουλίου του Κ.Ε.Ε.Κ. είναι κρίσιμη μόνο ως ιδιαίτερη περίπτωση πλημμελούς εκτέλεσης που συνιστά σπουδαίο λόγο. Περαιτέρω, ερωτάται με ποιά διαδικασία ειδικότερα θα διαπιστώνεται η συνδρομή των εν λόγω ουσιαστικών προϋποθέσεων πρόωρης λήξης της θητείας του Οργανωτικού Συντονιστή.

Αθήνα, 17 Ιανουαρίου 2024

Ο Εισηγητής
Νικόλαος Παπασπύρου
Αναπληρωτής Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών
Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής
Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών